

60 OMRÅDER
HVOR FN GØR
EN FORSKEL

I kølvandet på en ødelæggende krig, blev FN skabt for at hjælpe med at stabilisere de internationale relationer og for at give freden et mere sikkert fundament.

I en verden af atomtrusler og uendelige regionale konflikter, er fredsbevaring blevet et dominerende anliggende for FN, og de blå-hjelmede fredsbevarere er blandt de mest synlige.

Men FN er mere end blot et fredsbevarende forum for konfliktløsning. Ofte uden at tiltrække opmærksomhed, arbejder FN og de forskellige FN agenter på mange måder for at forbedre livet for mennesker i hele verden.

Forbedring af betingelserne for børne overlevelse og udvikling. Beskyttelse af miljøet. Helbred og medicinsk forskning. Afhjælpning af fattigdom. Økonomisk udvikling. Udvikling af landbrug og fiskeri. Uddannelse. Fremskridt for kvinder. Katastrofe- og nødhjælp. Sikkerhed for luft- og sørejser. Fredelig benyttelse af atomenergi. Arbejderes rettigheder. Listen fortsætter. Her følger korte eksempler på hvad FN og dets forskellige grene har opnået og arbejdet på siden 1945, da verdensorganisationen blev grundlagt.

1 AT FREMME UDVIKLING

FN har helliget sin opmærksomhed og sine ressourcer til at fremme bedre levestandarder og menneskelige potentialer over hele verden. Siden år 2000 er dette arbejde blevet styret af 2015 målene. FN systemets årlige udgifter på udviklingsområdet, uden at medregne de internationale finansielle institutioner, er på over 10 milliarder dollars. UNDP, der har personale i 166 lande, leder FN's arbejde for at udrydde ekstrem fattigdom og fremme god regeringsførelse i udviklingslandene. UNICEF arbejder i 157 lande og bruger mere end 1,2 milliarder dollars om året, primært på børnebeskyttelse, vaccination, bekæmpelse af HIV/AIDS og uddannelse af piger. UNCTAD hjælper lande med at få mest muligt ud af deres handelsmuligheder i udviklingsøjemed. Derudover tilbyder verdensbanken lån og legater for ca. 18-20 milliarder dollars om året til udviklingslande og den har støttet mere end 9500 udviklingsprojekter siden 1947. Stort set alle midlerne til udviklingshjælp kommer fra ydelser fra medlemslandene.

2 STYRKE DEMOKRATI

FN har promoveret og styrket demokratiske institutioner over hele verden. Verdensorganisationen har givet mennesker i mange lande mulighed for at deltage i frie og retfærdige valg, bl.a. i Kambodia, Namibia, El Salvador, Eritrea, Mozambique, Nicaragua, Sydafrika, Kosova og Østtimor. FN har leveret rådgivning og assistance i forbindelse med valg-handlinger, herunder overvågning af resultater, i mere end 90 lande, ofte på afgørende tidspunkter i deres historie, som i Afghanistan, Irak og Burundi.

3 FREMME MENNESKERETTIGHEDER

Siden generalforsamlingen vedtog den universelle menneskerettighedserklæring i 1948, har FN hjulpet med at give en række omfattende aftaler om politiske, civile, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder lovkraft. Ved at efterforske individuelle klager, har FN's menneskerettighedsorganisation sat fokus på sager om tortur, forsvindinger, og arbitrære fængslinger og lagt internationalt pres på regeringer for at de skal forbedre deres menneskerettigheds standarder.

4 BEVARING AF FRED OG SIKKERHED

Ved udsendelsen af ialt 60 fredsbevarende og observationsmissioner til verdens brandpunkter, har FN bidraget til at genskabe den nødvendige ro til at forhandlinger kunne optages, og dermed reddet millioner af mennesker fra at blive krigsofre. Der er på nuværende tidspunkt 17 fredsbevarende missioner rundt om i verden.

5 AT STIFTE FRED

Siden 1945, har FN hjulpet i forhandlingerne af mere end 170 fredsaftaler der har sat punktum for regionale konflikter. Blandt eksemplerne kan Iran-Irak krigen nævnes, ligesom Sovietunionens tilbagetrækning af tropper fra Afghanistan og afslutningen på borgerkrigene i El Salvador og Guatemala. FN har gjort brug af diskret diplomati for at undgå truende konflikter.

6 BESKYTTE AF MILJØET

FN arbejder for at løse globale miljøproblemer. Som et internationalt forum for forhandlinger af aftaler og opbyggelse af konsensus, behandler FN globale problemer som klimaændringer, nedbrydning af ozonlaget, tab af mangfoldigheden af flora og fauna, og vand- og luftforurening. Med mindre disse problemer bliver behandlet, vil markeder og økonomier ikke være bæredygtige på længere sigt, da miljøødelæggelser også ødelægger 'naturens kapital' som både vækst og menneskelig overlevelse afhænger af.

7 MODVIRKE SPREDNING AF ATOMVÅBEN

FN arbejder, gennem det atomenergi agentur IAEA, på at sikre at de lande der benytter atomteknologi ikke udvikler atomvåben i hemmelighed. Hundrevis af atominstallationer overvåges af IAEA i mere end 70 lande. Til dato er der 237 sikkerhedsaftaler i stand i 152 lande.

8 FREMME SELVBESTEMMELSE OG UAFHÆNGIGHED

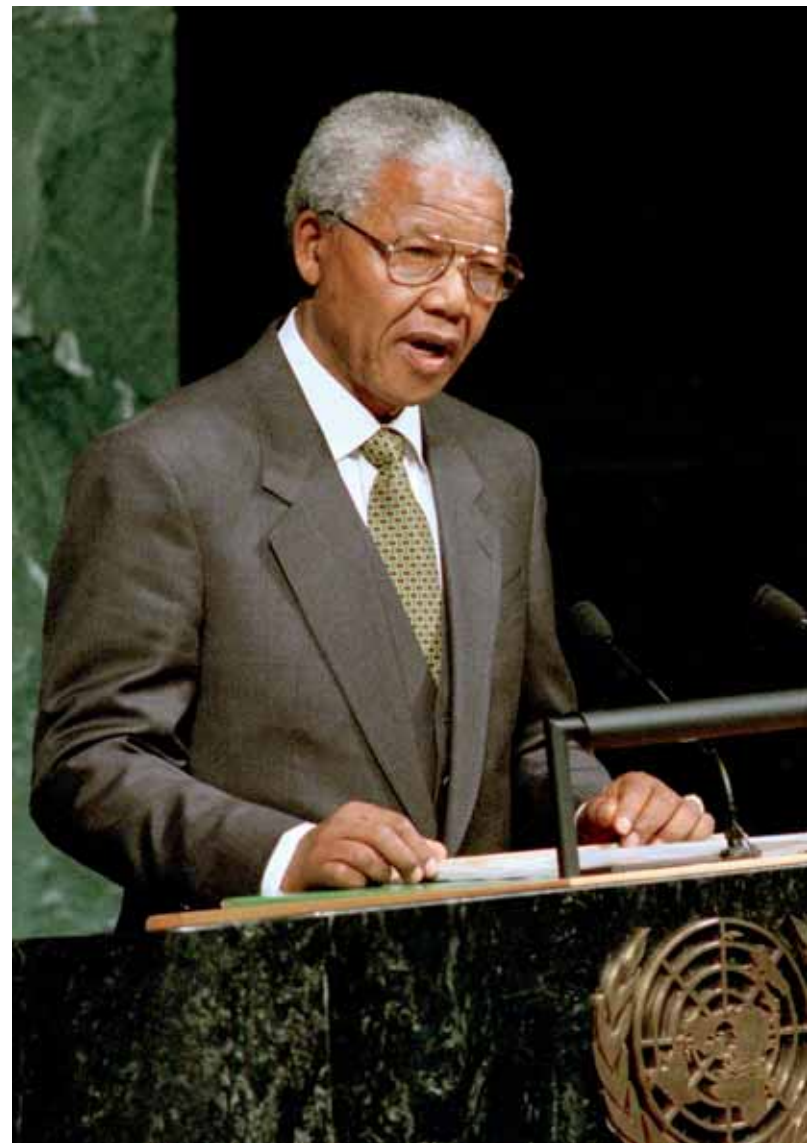
Da FN blev oprettet i 1945, levede 750 millioner mennesker- næsten en tredjedel af verdens befolkning- i ikke selvstyrende områder, der var afhængige af kolonialmagter. FN spillede en rolle i over 80 landes bestræbelser på at blive uafhængige, hvilket de alle er idag.

9 RETSFORFØLGE KRIGSFORBRYDERE

FN domstole etableret for det tidligere Jugoslavien og for Rwanda har retsforfulgt krigsforbrydere og sendt dem i fængsel. De har skabt vigtige retsregler om folkemord og menneskerettigheder og har skabt et retsligt værktøj der bliver taget meget alvorligt af mennesker i de berørte regioner.

10 STOPPE APARTHEID I SYDAFRIKA

Ved en lang række handlinger, der går fra våbenembargo til en konvention der forbyder raceopdeling i sportsbegivenheder, var FN en væsentlig faktor i bestræbelserne på at bringe apartheid systemet til fald. I 1994 blev der afholdt valg i Sydafrika hvor alle borgere deltog på lige fod og det førte til en multietnisk regering.

—PRESIDENT NELSON MANDELA

11 STYRKE INTERNATIONAL LOV

Over 500 multilaterale aftaler om menneskerettigheder, terrorisme, international kriminalitet, flygtninge, nedrustning, varer og oceaner er blevet vedtaget takket være FN.

12 LEVERE HUMANITÆR HJÆLP TIL FLYGTNINGE

Mere end 50 millioner mennesker på flugt fra krig, hungersnød eller forfølgelse har modtaget hjælp fra FN's Flygtningehøjkommissariat siden 1951, i en løbende indsats som ofte involverer andre FN agenturer. Organisationen søger langsigtede holdbare løsninger ved at hjælpe flygtninge hjem hvis forholdene tillader det, eller ved at hjælpe dem til at integrere sig i asyllandet eller i et tredje land. Der er mere end 19 millioner flygtninge, asylansøgere og internt forflyttede mennesker, hovedsageligt kvinder og børn, som alle får hjælp af FN i form af at få mad, husly, lægehjælp, uddannelse og hjemsending.

13 AFHJÆLPE KRONISK HUNGERSNØD OG FATTIGDOM I LANDOMRÅDERNE I UDVIKLINGSLANDE

Det internationale fond for landbrugs udvikling (IFAD) har udviklet et system der leverer kreditter, ofte på meget små beløb, som gør fattige mennesker på landet i stand til at overkomme fattigdom. Siden begyndelsen i 1978, har IFAD investeret mere end 8,5 milliarder dollars i 676 projekter og programmer til gavn for over 250 millioner mennesker. Alle IFAD midler kommer fra landes frivillige bidrag.

14 HJÆLPE PALÆSTINENSISKE FLYGTNINGE

Mens det internationale samfund stræber efter en varig fredsaftale mellem Israelere og Palestinensere, har UNRWA hjulpet 4 generationer palestinensiske flygtninge med uddannelse, sundhedspleje, sociale tjenester, mikrofinans og nødhjælp. Idag er over 4 millioner flygtninge i Mellemøsten registreret hos UNRWA.

15 FOKUSERE PÅ UDVIKLING I AFRIKA

Afrika er fortsat en høj prioritet for FN. I 1986 kaldte FN til en særlig samling for at mobilisere international støtte for afrikansk økonomisk genoprejsning og udvikling. I 2001 vedtog Afrikanske statschefer deres egen plan, det Nye partnerskab for Afrikas udvikling, som fik generalforsamlingens støtte i 2002 som rammen for international støtte til Afrika. Kontinentet modtager 33% af FN systemets udgifter til udvikling, hvilket gør Afrika til den største regionale modtager. Alle FN agenturer har særlige programmer til gavn for Afrika.

16 FREMME KVINDERS VELFÆRD

FN arbejder for at fremme ligestilling og velfærd for kvinder. FN's udviklingsfond for kvinder, UNIFEM, og det internationale forsknings- og uddannelsesinstitut for kvinders fremskridt (INSTRAW) har hjulpet med at forbedre kvinders livskvalitet og fremme kvinders rettigheder i over 100 lande. INSTRAW udfører forskning og uddannelsesaktiviteter og UNIFEM støtter projekter der har til formål at afskaffe vold mod kvinder, standse spredningen af HIV/AIDS og fremme kvinders økonomiske sikkerhed- ved fx. at øge deres adgang til arbejde og deres rettigheder til at eje land og arve. Alle FN agenturer skal tage hensyn til kvinders behov.

17 FREMME KVINDERETTIGHEDER

Et af FN's langsigtede mål er at forbedre kvinders liv og at give dem styrke til at styre deres eget liv. FN organiserede den første kvindekonference (Mexico City, 1975), som sammen med andre konferencer i det FN-sponsorerede internationale 10-år for kvinder satte en dagsorden for fremskridt i kvinders rettigheder. FN konventionen om afskaffelsen af alle former for diskrimination mod kvinder fra 1979, som er ratificeret af 180 lande, har bidraget med at promovere kvinderettigheder verden over.

18 SKAFFE SIKKERT DRIKKEVAND

Under FN's første tiår for vand (1981-1990), fik over en milliard mennesker adgang til rent drikkevand for første gang i deres liv. Derudover fik 1,1 milliarder mennesker adgang til rent drikkevand mellem 1990 og 2002. I 2003, det internationale år for ferskvand, blev der sat fokus på vigtigheden i at beskytte denne værdifulde ressource. Det andet internationale tiår for vand (2005-2015) har til formål at halvere andelen af mennesker uden adgang til rent drikkevand.

19 UDRYDDE POLIO

Poliomyetelis er blevet udryddet i alle lande på nær 6- Afghanistan, Egypten, Indien, Nigeria, Niger og Pakistan- som et resultat af den største offentlige sundheds kampagne til dato, det Globale initiativ for at udrydde Polio. Takket være dette initiativ, der blev ledet af WHO, UNICEF, Rotary International og det amerikanske center for sygdomsforebyggelse og kontrol, blev næsten 5 millioner børn reddet fra lammelse pga. polio. Den sygdom der før i tiden lammede børn i 125 lande over hele verden, er nu næsten udryddet.

20 SÆTTE IND MOD HIV/AIDS

Det fælles FN program mod HIV/AIDS (UNAIDS) koordinerer den globale indsats mod epidemien der berører næsten 40 millioner mennesker. Det arbejder i mere end 130 lande for at levere universel adgang til beskyttelse og behandling mod HIV, såvel som at gøre individer og samfund mindre udsatte samt mindske udslaget af epidemien. UNAIDS samler ekspertise fra de 10 FN agenturer den samarbejder med.

21 UDRYDDE KOPPER

En 13 år lang indsats af WHO resulterede i at kopper blev udryddet i verden i 1980. Denne udryddelse har sparet os for ca. 1 milliard dollars om året i vaccination og overvågning, næsten tre gange så meget som det kostede at udrydde selve sygdommen.

22 BEKÆMPE PARASIT-SYGDOMME

Et WHO program i 11 Vestafrikanske lande har nærmest udryddet flodblindhed (onchocerciasis), og dermed reddet 11 millioner børn fra blindhed samt åbnet 25 millioner hektar frugtbar jord til landbrug. En indsats af FN agenturene i Nordafrika i 1991 ledte til udryddelsen af den frygtede skrueorm (screwworm), en parasit der lever af menneske- eller dyrekød. Andre programmer har reddet mange fra guinea-ormen og andre tropiske sygdomme.

23 STANDSE SPREDNINGEN AF EPIDEMIER

WHO har bidraget til at standse spredningen af SARS før den nåede at slå titusindevis af mennesker ihjel. Efter WHO's globale alarm og nødplanen for rejsende i marts 2003, var næsten alle lande i stand til at forhindre yderligere smitte eller i det mindste holde antallet af nye tilfælde nede. WHO har efterforsket mellem 200 og 250 sygdomsudbrud hvert år. 5 til 15 af disse årlige udbrud kræver i gennemsnit en større international reaktion.

24 PRES FOR UNIVERSEL VACCINATION

Vaccination har reddet over 20 millioner liv i løbet af de sidste 20 år. Som resultat af UNICEF's OG WHO's anstrengelser, er antallet af de der er blevet vaccineret for de 6 største sygdomme der kan undgås ved vaccine – polio, stivkrampe, mæslinger, kighoste. Difteri og tuberkulose- steget fra under 5% i begyndelsen af 70'erne til ca. 76% idag. Antallet af dødsfald pga. mæslinger er faldet med ca. 50% fra 1999 til 2005. Vaccination mod stivkrampe har reddet hundredetusindevis af mødre og nyfødte børn, og 104 udviklingslande har formået at udrydde sygdommen fuldstændigt.

25 REDUCERE BØRNEDØDELIGHEDEN

I begyndelsen af 60'erne, døde næsten et ud af fem børn før de fyldte 5 år. Takket være oral rehydreringsterapi, vand, kloakering og andre heldbreds og ernæringstiltag lanceret af FN agenturer, var børnedødeligheden i udviklingslandene faldet til mindre end en ud af tolv i 2002. Målet er nu at reducere børnedødeligheden for børn under 5 år fra 1990 med 2/3 inden 2015.

26 FORBEREDE GRUNDLAGET FOR VIRKSOMHEDER

FN er en støtte for forretninger. Organisationen har leveret "blød infrastruktur" til den globale økonomi ved at forhandle sig frem til universelt accepterede tekniske standarder på så forskellige områder som statistik, handelsret, toldregler, intellektuel ejendomsret, luftfart, shipping og telekommunikation, hvilket gør økonomisk aktivitet lettere og reducerer omkostninger ved transaktioner. Det danner grundlaget for investeringer i udviklingslande ved at fremme politisk stabilitet og god regeringsførelse, fornuftig økonomisk politik og forretningsvenlig lovgivning og bekæmpe korruption.

27 STØTTE INDUSTRI I UDVIKLINGSLANDE

Gennem FN's udviklingsorganisation for industri (UNIDO), har FN tjent som forbindelsesled mellem nord-syd og syd-syd industrielt samarbejde, ved at støtte iværksættere, fremme investeringer, teknologiudveksling samt udgiftbesparende og bæredygtig industriel udvikling. Organisationen har hjulpet lande med at forvalte globaliseringsprocessen og reducere fattigdom systematisk.

28 HJÆLPE OFRE FOR NATURKATASTROFER

Når naturkatastrofer og kriser indtræffer, koordinerer og mobiliserer FN hjælpen til ofrene. I samarbejde med Røde kors/Røde halvmåne og de største hjælpeorganisationer, leverer FN' operationelle agenturer den nødvendige humanitære hjælp. FN's anmodninger samler mere end 2 milliarder dollars om året til nødhjælp.

29 REDUCERE FØLGERNE AF NATURKATASTROFER

Verdens meteorologiske organisation (WMO) har reddet millioner af mennesker fra følgerne af både naturlige og menneskeskabte katastrofer. Dets tidlige advarselssystem, som inkluderer tusinder af overflademålere og satelliter, har gjort det muligt at forudsige katastrofer med større nøjagtighed, har leveret oplysninger om spredningen af olieudslip og kemiske og atomare lækager samt forudset længerevarende tørke. Den har også gjort en effektiv distribution af fødevarer-hjælp til tørkeramte områder muligt.

30 LEVERE TSUNAMI HJÆLP

Inden der var gået 24 timer efter at tsunamien havde ramt det indiske ocean den 26. december 2004, var FN's katastrofevurdering og koordineringshold allerede blevet sendt til de hårdest ramte områder. FN gik i aktion for at hjælpe overlevende, uddele fødevarer til mere end 1,7 millioner mennesker, skaffe husly til de mere end 1.1 millioner hjemløse, levere drikkevand til over en million og vaccinere mere end 1,2 millioner børn mod mæslinger, alt sammen i de første 6 måneders nødhjælpsarbejde. Den hurtige og effektive uddeling af humanitær hjælp betød at der ikke blev tabt yderligere liv efter den første dags ødelæggelser, og udbrudet af sygdomme blev undgået.

31 BESKYTTE OZONLAGET

FN's miljøprogram (UNEP) og verdens meteorologiske organisation (WMO) har fungeret som værktøjer for at belyse den skade der er gjort på ozonlaget. Som resultat af traktaten der er kendt under navnet Montreal Protokollen, Standser verdens regeringer progressivt brugen af visse kemikalier der har været skyld i nedbrydningen af ozonlaget. Disse kemikalier udskiftes med andre og mere sikre alternativer. Denne indsats vil redde millioner af mennesker fra den øgede risiko for at få hudkræft som følge af en forøget udsættelse for UV-stråler.

32 REAGERE PÅ KLIMAFORANDRING

FN's miljøprogram (GEF) finansierer projekter der hjælper udviklingslandene til at reducere risikoen for klimaændringer. GEF blev grundlagt i 1991 og det er den største enkeltkilde for finansiering for det globale miljø. Det støtter projekter for bevarelsen af biodiversitet, beskyttelse af ozonlaget, rensning af internationale farvande, bekæmpelse af landnedbrydning og arbejdet imod giftig organisk forurening. Siden 1991, har GEF givet 5,7 milliarder dollars i støtte herunder mere end 6000 små legater til NGO'er og foreninger og samlet 18,8 milliarder i samarbejde med andre partnere. UNDP, UNEP og verdensbanken iværksætter GEF's projekter.

33 RYDDE LANDMINER

FN leder en international indstats for at rydde landminer i ca. 30 lande- herunder Afghanistan, Angola, Bosnien og Herzegovina, Irak, Mozambique og Sudan. Landminer dræber og skader stadig tusindvis af uskyldige mennesker hvert år. FN arbejder også for at beskytte mennesker mod minefare, hjælper ofre med at lære at klare sig selv og lande med at destruere oplagrede landminer.

34 LEVERE FØDEVARER TIL DE MEST TRÆNGENDE

Verdens fødevareprogram (WFP), verdens største humanitære agentur, når i gennemsnit ud til 90 millioner sultne mennesker i 80 lande hvert år, herunder de fleste af verdens flygtninge og internt forflyttede mennesker. Agenturet fokuserer på ernæring, leverance af korn, bønner, olie, salt og vitamin- og mineral berigede fødevarer. WFP's fødevarehjælp er indrettet for at tage hensyn til kvinder og børns særlige behov, grupper der ofte er mest udsatte for hungersnød. Projekter for at uddele mad i skoler sørger for mad til mere end 17 millioner skolebørn med en gennemsnitspris på 19 US cents per måltid. Agenturets logistiske kapacitet dækker hele teknologispektret, fra at transportere fødevarer på æsler og yakokser til luftbroer og satellitovervågning af leverancerne. I løbet af de sidste 40 år har WFP leveret 78,3 millioner tons fødevarer til næsten 1,4 milliarder mennesker i verdens fattigste lande, en investering på 33,5 milliarder dollars.

35 BEKÆMPE HUNGERSNØD

FN's fødevare og landbrugsorganisation (FAO) fører langsigtede globale indsatser for at udrydde hungersnød. FAO hjælper både i udviklede og udviklingslande. Det er et neutralt forum, hvor alle nationer mødes som ligeværdige partnere for at forhandle aftaler og debattere politikker. FAO hjælper også udviklingslande med at modernisere og forbedre landbrug, skovbrug og fiskeri og sikre ordentlig ernæring til alle.

36 FOREBYGGE OVERFISKERI

Overfiskeri forekommer i 16% af verdens fiskebestande, og 8% er i fare for at blive udtømte. FAO overvåger havfiskeriet og udsteder advarsler for at undgå at overfiskeri. For at behandle dette problem arbejdede FAO sammen med medlemslandene for at lave et regelsæt for ansvarligt fiskeri, der blev vedtaget i 1995.

37 FORBYDE GIFTIGE KEMIKALIER

Stockholm konventionen om vedvarende organiske kemiske, forurenende stoffer (POPs) har til formål at gøre verden fri for nogle af de farligste kemikalier vi kender til. Konventionen, der blev vedtaget i 2001, sigter efter at forbyde 12 farlige pesticider og industrielle kemikalier der kan dræbe mennesker, skade nerve- og immunsystemet, fremkalde kræft, ødelægge evnen til at få børn, og skade børns udvikling. Andre FN konventioner og handlingsplaner har til formål at beskytte biodiversiteten, undersøge klimaændring, beskytte truede arter, bekæmpe ørkendannelse, rense regionale have og standse grænseoverskridende transport af farligt affald.

38 BESKYTTE FORBRUGERNES HELBRED

For at sørge for at de fødevarer der bliver solgt på markedet er sikre har FAO og WHO, i samarbejde med medlemslandene etableret standarder for over 200 fødevarer, fastlagt grænseværdier for over 3000 tilsætningsstoffer, samt regler for behandling, transport og opbevaring af fødevarer. Standarder for etiketter og beskrivelser har til formål at undgå at forbrugerne bliver ført bag lyset.

39 BEKÆMPE TERRORISME

FN har fastlagt en juridisk ramme for bekæmpelsen af international terrorisme. 13 globale juridiske instrumenter er blevet forhandlet på plads under FN's ledelse, herunder traktater mod gidseltagning, flykapring, terrorbombninger, finansiering af terrorisme, og senest atomterrorismen. 63 lande har ratificeret dem alle inden juli 2005. En ny omfattende konvention mod terrorisme er på tegnebrættet. FN's kontra-terrorisme komite holder øje med hvordan landene overholder de forpligtelser de påtog sig efter terrorist angrebene den 11. september 2001, og koordinerer samarbejdet for kontra-terrorisme. Kontoret for narkotika og kriminalitet og andre FN agenturer har hjulpet mere end 100 lande med at styrke deres beredskab for at bekæmpe terrorisme.

40 FREMME REPRODUKTIVT HELBRED

FN's befolkningsfond (UNFPA) har hjulpet mennesker med at træffe oplyste beslutninger og givet familier, og især kvinder, større kontrol over deres liv. Det har de gjort ved at fremme individers ret til at vælge hvor mange børn de vil have og hvornår, gennem frivillige familieplanlægningsprogrammer. Som resultat heraf, får kvinder i udviklingslande færre børn fra et gennemsnit på 6 i 1960'erne til 3 idag, hvilket bremser verdens befolkningstilvækst. Da UNFPA begyndte deres arbejde i 1969, lavede under 20% par en egentlig familieplanlægning, idag er tallet ca. 61%. UNFPA har sammen med flere partnere hjulpet med at skaffe faglært fødselshjælp, adgang til lægehjælp og udvidet familieplanlægningsprogrammer for at reducere dødeligheden blandt mødre.

41 FINDE JURIDISKE LØSNINGER PÅ STØRRE INTERNATIONALE TVISTER

Ved at give rådgivning og domsafsigelser, har den internationale domstol hjulpet med at løse internationale uenigheder om bl.a. territoriale krav, diplomatiske relationer, gidseltagning, asylret og økonomiske rettigheder.

42 FORBEDRE INTERNATIONALE HANDELSRELATIONER

FN konferencen om handel og udvikling (UNCTAD) har hjulpet udviklingslande med at forhandle aftaler og vinde positiv særbehandling af deres eksport. Den har forhandlet internationale handelsaftaler for at sikre rimelige priser for udviklingslandene, forbedret deres handelsinfrastruktur effektivitet og hjulpet dem på andre måder med at mangfoldiggøre deres produktion og for at integrere dem i den globale økonomi.

43 FREMME ØKONOMISKE REFORMER

Verdensbanken og den Internationale monetære fond har hjulpet mange lande med at forbedre deres økonomiske forvaltning, leveret midlertidig finansiell støtte til lande for at overkomme besværligheder med betalingsbalancen og har givet embedsmænd finansiell uddannelse.

44 FREMME STABILITET OG ORDEN I VERDENS HAVE OG OCEANER

FN har ledet en international indsats for at regulere brugen af oceanerne under en enkelt konvention. FN's konvention om international søret fra 1982, som har opnået næsten universel accept, leverer for første gang en universel juridisk ramme for alle aktiviteter på og under havets overflade. Konventionen fastlægger regler for etableringen af maritime zoner, afgrænsningen af nationale suveræniteter, skibsfart på åbent hav, kystlandes og andre landes rettigheder og pligter, pligten til at beskytte og bevare havmiljøet, samarbejde om havforskning og bevarelsen af bæredygtig udnyttelse af havenes levende ressourcer.

45 FORBEDRE LUFT- OG SØREJSER

FN agenturer er ansvarlige for fastlæggelsen af sikkerhedsstandards for luft- og sørejser. Den internationale civile luftfartsorganisation (ICAO) har bidraget til at gøre luftfart den sikreste transportmåde. I 1947, hvor 9 millioner mennesker rejste med fly, døde 590 i uheld. I 2004 var antallet af dræbte 420 ud af 3,3 milliarder luftfartspassagerer. Samtidigt, har den internationale maritime organisation (IMO) bidraget til at gøre havene mere sikre. Statistikker viser at shipping er blevet sikrere og mere miljøbevidst. Antallet af tabte skibe falder, der er færre dødsfald og forureningsuheld, det samlede olieudslip er faldende. Luftforurening og spildevandsudslip er blevet mindre- alt imens mængden af last fortsat øges.

46 BEKÆMPE ULOVLIGE STOFFER

kontoret for narkotika og kriminalitet har arbejdet for at reducere leveringen og efterspørgselen af ulovlige stoffer på basis af de tre FN konventioner om kontrol med narkotika. Kontoret har også taget spørgsmålet op om de sociale og helbredsmæssige konsekvenser af stofmisbrug, herunder den narkotika-relaterede spredning af HIV/AIDS. Det fungerer ved at støtte politiet og programmer for forebyggelse og behandling såvel som initiativer der har hjulpet fattige bønder med at omlægge deres landbrug fra dyrkningen af ulovlige afgrøder til lovlige og bæredygtige produkter.

47 BEKÆMPE INTERNATIONAL KRIMINALITET

FN kontoret for narkotika og kriminalitet arbejder med lande og andre organisationer for at bekæmpe transnational organiseret kriminalitet med juridisk og teknisk assistance for at bekæmpe korruption, hvidvaskning af penge, menneskesmugling og ved at styrke strafferetssystemer. Det har spillet en nøglerolle i bestræbelserne på at udvikle og iværksætte relevante internationale traktater.

48 FREMME ANSTÆNDIGE ARBEJDSFORHOLD

Den internationale arbejdsorganisation (ILO) har iværksat standarder og fundamentale principper og rettigheder, herunder frihed til at organisere sig, kollektive forhandlinger, afskaffelsen af alle former for tvangsarbejde, afskaffelsen af børnearbejde og diskrimination på arbejdspladsen. Forbedring af beskæftigelsen, social beskyttelse for alle og stærk social dialog mellem fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer og regeringer er i hjertet af ILO's arbejde.

49 FORBEDRE UDDANNELSE I UDVIKLINGSLANDE OG BEKÆMPE ANALFABETISME

74% af voksne mennesker i udviklingslandene kan nu læse og skrive og 78% af børnene modtager elementær skoleuddannelse. Målet er nu at sikre at alle børn gennemfører den elementære skoleuddannelse inden 2015. Programmer der sigter efter at fremme uddannelse og fremskridt for kvinder har bidraget til at øge antallet af læse- og skrivegygtige kvinder i udviklingslandene fra 36% i 1970 til 70% i 2000. Målet er nu at sikre at alle piger gennemfører grund- og mellemskolen inden 2015.

50 SKABE EN GLOBAL FORPLIGTELSE FOR STØTTE TIL BØRN

Fra El Salvador til Libanon og fra Sudan til det tidligere Jugoslavien, har UNICEF fungeret som pionerer for skabelsen af "fredelige dage" og åbningen af "fredskorridorer" for at levere vacciner og andre former for nødvendig hjælp til børn fanget i krigszoner. Konventionen for børnerettigheder har fået lovstatus i 192 lande. Efter FN's særlige samling om børn, har 190 regeringer forpligtet sig til at følge en tidsplan for at nå bestemte mål på forskellige områder herunder helbred, uddannelse, beskyttelse mod overgreb, udnyttelse og vold samt kampen mod HIV/AIDS.

51 BESKYTTE DEN HISTORISKE KULTURELLE OG ARKITEKTONISKE ARV

UNESCO har hjulpet 81 lande med at beskytte gamle monumenter, og internationale konventioner er blevet vedtaget for at beskytte kulturel ejendom.

52 FREMME AKADEMISK OG KULTUREL UDVEKSLING

Gennem UNESCO og FN-Universitetet, har FN opfordret til samarbejde på uddannelses- og forskningsområderene og til opbygningen af netværk mellem institutter. FN arbejder for at fremme kulturelle udtryksformer, herunder udtryksformer fra minoriteter og oprindelige folk.

53 BESKYTTE INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

Verdensorganisationen for intellektuel ejendomsret (WIPO) beskytter skaberne og ejerne af intellektuel ejendom og sikrer at opfindere og forfattere modtager anerkendelse og rettigheder for deres opfindsomhed. Beskyttelse af intellektuelle rettigheder fungerer som opmuntring til menneskelig kreativitet ved hele tiden at udvide grænserne for videnskab og teknologi og ved at berige litteraturen og kunstens verden. Ved at sikre et stabilt miljø for markedsføring af intellektuel ejendomsprodukter, bidrager det til øget international handel.

54 FREMME YTRINGSFRIHED OG FRI PRESSE

For at give alle mennesker adgang til objektiv information uden censur, har UNESCO hjulpet med at skabe og styrke medierne, bidraget til oprettelsen af uafhængige nyhedsagenturer og støttet uafhængig presse. UNESCO fungerer også som en vagthund for pressefriheden, ved at kritisere alvorlige overgreb som mord og fængsling af journalister offentligt.

55 OMBYGGE SLUMKVARTERER TIL ANSTÆNDIGE BOLIGER

Byer er idag hjem for halvdelen af menneskeheden. De er stedet for en betydelig del af den nationale produktion og forbrug- økonomiske processer der skaber rigdom og nye muligheder. Men byerne er også centre for sygdom, kriminalitet, forurening og fattigdom. I mange byer, særligt i udviklingslandene, udgør beboerne af slumkvarterer mere end halvdelen af befolkningen og de har en lille eller ingen adgang til husly, vand og kloakering. FN-HABITAT, med dets over 150 tekniske programmer og projekter i 61 lande over hele verden, arbejder sammen med regeringer, lokale myndigheder og NGO'er for at finde nytænkende løsninger for byer. Disse omfatter at give sikre omgivelser for fattige byboere, hvilket kan fungere som opmuntring til investeringer i nybyggeri og basale tjenesteydelser.

56 FORBEDRE GLOBALE POST TJENESTER

Den universelle post union (UPU), er det primære forum for samarbejde mellem verdens postvæsener. UPU bidrager til at sikre et ægte universelt netværk af tidssvarende produkter og tjenester. Det fastlægger reglerne for international postudveksling og det formulerer anbefalinger for at stimulere vækst i mængden af post og for at forbedre tjenesterne for brugerne. Postvæsenerne i UPU's 190 medlemslande former sammen det største distributionsnetværk i verden. Hvert år behandler det 430 milliarder forsendelser.

57 INTRODUCERE FORBEDREDE LANDBRUGSTEKNIKKER OG BEGRÆNSE OMKOSTNINGERNE

Med hjælp fra FAO, der ført til forbedret afgrødeafkast, landbrugspolitiske reformer og øget lokal deltagelse, har asiatiske risproducenter sparet over 50 millioner dollars om året på pesticider, mens deres regeringer har sparet over 150 millioner dollars om året takket været faldet i støtte til køb af pesticider. Miljø- og helbredsverdien af den reduktion af pesticidforbrug er blevet anslået til over 10 millioner dollars om året.

58 FREMME HANDIKAPEDE PERSONERS RETTIGHEDER

FN er gået forrest i kampen for ligestilling for personer med handicap, ved at fremme deres deltagelse i det sociale, økonomiske og politiske liv. FN har vist at handikappede er en ressource for samfundet, og organisationen er i gang med at lave udkastet til verdens første konvention for at fastlå deres rettigheder og beskytte deres værdighed verden over.

59 FORBEDRE GLOBAL TELEKOMMUNIKATION

Den internationale telekommunikations union (ITU) samler regeringer og industri for at udvikle og koordinere driften af det globale telekommunikationsnetværk og -tjenester. Den har koordineret en fælles benyttelse af radio spektret, fremmet internationalt samarbejde om placeringen af satellitter, arbejdet for at forbedre telekommunikationsinfrastrukturen i udviklingslandene og forhandlet globale standarder, der sikrer problemfri sammenhæng mellem en lang række kommunikationssystemer. Fra bredbåndsinternet til den sidste generation indenfor trådløs teknologi, fra navigationssystemer til luft- og søfart til radioastronomi og satellit-baseret meteorologi, fra telefoni og fax til tv-udsendelse og nye netværk. På alle disse områder bidrager ITU fortsat til verdens kommunikation. Dets arbejde har gjort det muligt at telekommunikation er vokset til at blive en enorm global industri.

60 FORBEDRE OPRINDELIGE FOLKS VILKÅR

FN har skabt opmærksomhed om de uretfærdigheder der bliver begået mod de ca. 370 millioner oprindelige folk, der bor spredt over 70 lande i verden og som er blandt de mest ugunstigt stillede og sårbare grupper mennesker i verden. Det permanente forum for oprindelige folk som består af 16 medlemmer og som blev oprettet i 2000, arbejder for at forbedre oprindelige folks levevilkår. De vigtigste arbejdsområder er udvikling, kultur, menneskerettigheder, miljø, uddannelse og helbred.

